

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. III. Duæ aliæ viæ explicandi locutionem Angelicam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

naturaliter tunc prabere concursum, & cum ad actum, quo signum illud in alio productum videat, seu quod idem est, vocem ejus audiat, determinare.

VIII. Locutione per characteres facile ostenditur quo pacto Angelus nisi inter se possit agurvo-catione.

In hac sententiâ salvatur facile quomodo possit unus Angelus alium decipere, & æquivocationibus uti, aut etiam mentiri, quod difficile videtur universim in eorum republicâ negare, si essent in viâ, aut in purâ naturâ constituti, formando scilicet characteres significantes eum aliquid judicare, quod tamen verè non judicat, sicut homines scripto, aut voce ore prolata, sicque aliud potest Angelus signis alteri, aliud mente sibi loqui.

SECTIO TERTIA.

Dua alia via explicandi locutionem Angelicam.

I. Non satisfactis, quod dicunt aliqui Angelos loqui, dicendo tantum se hoc vel illud concipere.

PATER Vasquez Disp. III. num. 65. Arrubal, dub. 171. & alii nonnulli Angelum asserunt, non alio modo de rebus loqui, quam dicendo se hoc vel illud mente concipere. Sed contra primò: hic enim non est modus, quo inter se colloqui, etiam homines solent: nec enim dicunt se hoc vel illud concipere, sed rem ita se habere, vel non habere, sicque de rebus ipsis inter se loquuntur. Contra secundò: hac namque ratione quidquid Angelus circa res diceret, non mentiretur, in hac siquidem sententiâ, si diceret mundum fuisse ab æterno, solum diceret se hoc concipere, aut velle id alteri dicere, quod est verum. Alio ergo modo explicari debet locutio Angelica, præsertim ubi de rebus ipsis loquuntur, & non de conceptibus.

II. Dicunt alii loqui Angelum, vel actum intellectus, vel speciem in intellectu alterius producendo.

Scotus itaque in 2. disp. q. 2. duobus modis locutionem Angelicam declarat: Primò ait Angelum loqui alteri, notitiam objecti, quod ipse tunc cognoscit, in ejus intellectu producendo. Secundò intellectui ejus, quem alloquitur, saltem speciem impressam illius objecti imprimendo, per quam ipse deinde actum ejusdem objecti representativum per se elicit: quod etiam docet Suarez hic, lib. 2. cap. 27. & 28. qui tamen vult speciem illam, non à substantiâ vel intellectu Angeli loquentis, sed ab actu ipso intellectus, vel voluntatis, quem manifestare intendit, in intellectu audientis produci.

III. Auditio est actus vitalis, sicque produci debet ab intrinseco.

Neutrum tamen ex his meo judicio satisfactis: non primum, actio enim illa est actus vitalis; ergo naturaliter produci nequit ab extrinseco, quidquid sit de divinâ potentia; ergo Angelus loquens non potest eam efficere in audiente, ita ut hic merè se habeat passivè. Quæ ratio multò magis urget, si actio ipsa ingrediatur rationem formalem actus vitalis: sic enim apertè constat non posse ipsum audire vitaliter, nisi per actum auditus à se productum.

IV. Aliud quoddam productione est de vitalibus, & non vitalibus.

Et per hoc constat, falsum esse quod ad probationem suæ sententiæ asserit Scotus, nempe omne agens in actu primo sufficiens ad producendum effectum; quale, inquit, est intellectus informatus specie respectu intellectiōis, posse effectum illum in quolibet subjecto apto ad eum recipiendum producere. Hoc, inquam, esto plerumque verum sit, falsum tamen est in actibus vitalibus, quippe qui, vitales cum sint, petunt non procedere, saltem naturaliter, nisi ab intrinseco.

V. Non videtur explicatur

Nec etiam satisfactis secundum: nam præterquam quod concedi debeat actio in distans, cum consistat animam divitis allocutam fuisse Abrahamum di-

stantem, actio autem in distans, ne quidem in spiritalibus concedi plerumque solet à philosophis: præter hoc, inquam, est quod non possint hi actus agere ex imperio voluntatis: hic enim operandi modus proprius est solius animæ, vel substantiæ Angelicæ; imperium siquidem movet, non per efficientiam, sed per informationem: unde si actus illi intellectus aut voluntatis producant per se speciem sui in intellectu alterius, producere illam debent necessariò, sicque secreta cordis, & actus quique liberi patebunt omnibus, saltem in sententiâ Suarez, qui posita semel specie ait actum, cujus illa est species, posse connaturaliter cognosci.

Tandem hæc non est propria locutio: quando enim Angelus, aut actus voluntatis speciem aut notitiam sui, vel alterius objecti immediatè in mente producit, manifestatur quidem objectum, non tamen est locutio, hæc siquidem non est immediata manifestatio objecti, sed mediata, per vocem scilicet loquentis, quæ audita seu cognita ducit in cognitionem rei, per eam significata.

SECTIO QUARTA.

Modus loquendi per intellectum.

LOQUI alteri, est per verbum, rem in eo, & per illud significatam alteri manifestare: unde quisquis per sermonem alterius rem aliquam percipit, sermone ipsum & verba ad placitum significant, ut verba externa humana, & signa spiritalia Angelica, Sectione secundâ declarata, sive significant naturaliter, ut verba interna, seu actus intellectus hominum & Angelorum. Et nisi hoc dicatur nulla dari potest fides humana, vel Angelica: hæc enim non est immediata perceptio objecti in se, sed in voce alterius, & ob auctoritatem dicentis. Licet autem, si quis loquatur, & verba ipsius sive externa sive interna aliis innotescant, possint hi vi illorum verborum rem per illa significatam cognoscere, non tamen dicitur quis alicui loqui, nisi sermone suum ad illum aliquo modo dirigat.

Nonnulli itaque, ut Vasquez 1. parte, disp. 211. cap. 11. Tannerus quest. 4. dub. 3. Granado tract. 5. d. 4. & multi ex recentioribus locutionem Angelicam consistere aiunt in cogitatione mentis ad alium directâ, ac proinde tum actum intellectus includit, tum voluntatis, hunc minùs principaliter, per quem scilicet actus intellectus ad alium dirigatur, illum primariò, utpote quo, cum verbum sit & locutio, & loquimur nobis, & hoc vel illud interius affirmamus, cum verò manifestatur, loquimur aliis, & ipsis etiam ea, quæ in mente habemus, variis modis, per modum scilicet imperii, petitionis, aut narrationis simplicis exprimimus, ut latè declarat Vasquez citatus num. 66. & Suarez lib. 2. cap. 28. num. 34. & 35. ubi locutionem Angelicam dividit in practicam & speculativam. Unde per quemcumque actum, quo quis loquitur sibi, potest loqui aliis, si is actus ad illos per voluntatem dirigatur, idque licet iis jam sit aliunde notus.

In hac autem ratione loquendi, inquit, Angeli non possunt inter se mentiri, cum mentiri sit contra mentem ire, seu id alteri affirmare quod quis falsum putat: hoc autem præstare nequit Angelus, si per hujusmodi actum intellectus, & judicium à se dicitum loquatur: sic enim eidem rei assentiretur simul & dissentiret. Quæ ergo demon dicitur

locutio Angelica per productionem speciei in intellectu audientis.

VI. Hæc species productio non est propria locutio.

I. In quo fitus sit proprius conceptus locutionis.

Ad hoc ut quis alium alloquatur, debet sermone aliam dirigere.

II. Locutionem Angelicam affirmant aliqui, in actu intellectus per voluntatem ad alium directo consistere.

Locutio Angelica speculativa & practica.

III. In locutione per intellectum Angelus non potest mentiri.